

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21956 - Programes i Projectes de Cooperació Internacional / 1
Titulació	Grau de Treball Social - Quart curs
Crèdits	3
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
David Abril Hervas david.abril@uib.cat	16:00	17:00	Dimecres	11/02/2019	03/07/2019	DESPATX DB 200 - EDIFICI JOVELLANOS

Contextualització

Les polítiques públiques de cooperació internacional són una de les principals eines per a la reducció de les desigualtats socials i els nivells de pobresa a nivell global. Aquestes polítiques es concreten en projectes i programes que són impulsats i executats per les ONGDs i les administracions i en els quals els treballadors i treballadores socials disposen d'un camp professional en el qual poden aportar la seva formació i experiència, especialment pel que fa a la dimensió comunitària del treball social.

En aquesta assignatura s'analitzaran els conceptes bàsics de la cooperació al desenvolupament, la seva evolució com a política pública, així com els diferents instruments, recursos i actors de la cooperació, tant a nivell institucional com les ONGDs, i el paper que juga l'educació per al desenvolupament a la nostra societat. S'hi farà una aproximació que va des de les institucions i organismes multilaterals, fins a les administracions locals i ONGDs en el nostre context local.

També es revisaran des d'una perspectiva crítica les diferents teories sobre el desenvolupament, i s'abordarà el concepte de desenvolupament humà en el marc de l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) impulsats per Nacions Unides. La perspectiva de gènere, els drets humans i la sostenibilitat seran abordats com a principis rectors de les polítiques, programes i projectes de cooperació.

S'introduiran els principals mètodes i tècniques d'elaboració, gestió i avaluació de programes i projectes de cooperació, des d'una perspectiva instrumental i pràctica, com ara amb la utilització de l'enfocament del marc lògic (EML).

Finalment, s'abordarà específicament el paper de la cooperació universitària al desenvolupament (CUD), i es donarà a conèixer la tasca de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament de la UIB (OCDS), així com els recursos a l'abast dels estudiants i la comunitat universitària, com ara el CD2.

Les polítiques públiques de cooperació internacional són una de les principals eines per a la reducció de les desigualtats socials i els nivells de pobresa a nivell global. Aquestes polítiques es concreten en projectes i programes que són impulsats i executats per les ONGDs i les administracions i en els quals els treballadors i treballadores socials disposen d'un camp professional en el qual poden aportar la seva formació i experiència, especialment pel que fa a la dimensió comunitària del treball social.

En aquesta assignatura s'analitzaran els conceptes bàsics de la cooperació al desenvolupament, la seva evolució com a política pública, així com els diferents instruments, recursos i actors de la cooperació, tant a

Guia docent

nivell institucional com les ONGDs, i el paper que juga l'educació per al desenvolupament a la nostra societat. S'hi farà una aproximació que va des de les institucions i organismes multilaterals, fins a les administracions locals i ONGDs en el nostre context local.

També es revisaran des d'una perspectiva crítica les diferents teories sobre el desenvolupament, i s'abordarà el concepte de desenvolupament humà en el marc de l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) impulsats per Nacions Unides. La perspectiva de gènere, els drets humans i la sostenibilitat seran abordats com a principis rectors de les polítiques, programes i projectes de cooperació.

S'introduiran els principals mètodes i tècniques d'elaboració, gestió i avaluació de programes i projectes de cooperació, des d'una perspectiva instrumental i pràctica, com ara amb la utilització de l'enfocament del marc lògic (EML).

Finalment, s'abordarà específicament el paper de la cooperació universitària al desenvolupament (CUD), donant a conèixer la tasca de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament de la UIB (OCDS), i altres recursos universitaris, com ara el CD2.

Les polítiques públiques de cooperació internacional són una de les principals eines per a la reducció de les desigualtats socials i els nivells de pobresa a nivell global. Aquestes polítiques es concreten en projectes i programes que són impulsats i executats per les ONGDs i les administracions i en els quals els treballadors i treballadores socials disposen d'un camp professional en el qual poden aportar la seva formació i experiència, especialment pel que fa a la dimensió comunitària del treball social.

En aquesta assignatura s'analitzaran els conceptes bàsics de la cooperació al desenvolupament, la seva evolució com a política pública, així com els diferents instruments, recursos i actors de la cooperació, tant a nivell institucional com les ONGDs, i el paper que juga l'educació per al desenvolupament a la nostra societat. S'hi farà una aproximació que va des de les institucions i organismes multilaterals, fins a les administracions locals i ONGDs en el nostre context local.

També es revisaran des d'una perspectiva crítica les diferents teories sobre el desenvolupament, i s'abordarà el concepte de desenvolupament humà en el marc de l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) impulsats per Nacions Unides. La perspectiva de gènere, els drets humans i la sostenibilitat seran abordats com a principis rectors de les polítiques, programes i projectes de cooperació.

S'introduiran els principals mètodes i tècniques d'elaboració, gestió i avaluació de programes i projectes de cooperació, des d'una perspectiva instrumental i pràctica, com ara amb la utilització de l'enfocament del marc lògic (EML).

Finalment, s'abordarà específicament el paper de la cooperació universitària al desenvolupament (CUD), i dels seus organismes OCDS i CD2.

Requisits

No hi ha requisits previs per cursar aquesta assignatura, tot i que és recomanable que s'hagin cursat prèviament assignatures de treball social comunitari i altres que impliquin el maneig d'eines de planificació en la intervenció social.

Essencials

No hi ha requisits previs per cursar aquesta assignatura, tot i que és recomanable que s'hagin cursat prèviament assignatures de treball social comunitari i altres que impliquin el maneig d'eines de planificació en la intervenció social.

Guia docent

Recomanables

No hi ha requisits previs per cursar aquesta assignatura, tot i que és recomanable que s'hagin cursat prèviament assignatures de treball social comunitari i altres que impliquin el maneig d'eines de planificació en la intervenció social.

Competències

Específiques

- * CE1.- Coneixement de l'entorn pel que fa als actors, instruments i recursos de la cooperació en el context balear, estatal i europeu. CE2.- Capacitat d'anàlisi crítica pel que fa a la cooperació al desenvolupament i les interrelacions amb la política internacional. .
- * CE2.- Capacitat d'anàlisi crítica pel que fa a la cooperació al desenvolupament i les interrelacions amb la política internacional. .
- * CE3.- Capacitat d'elaboració de programes i projectes de cooperació al desenvolupament. .

Genèriques

- * CG1.- Saber aplicar els coneixements adquirits en els estudis de grau de Treball Social al camp específic de la cooperació al desenvolupament i l'educació per al desenvolupament. .
- * CG2.- Capacitat per interrelacionar treball social i acció social amb els conceptes de desenvolupament humà i ciutadania global tal i com recull l'Agenda 2030. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Tema 1. Introducció a l'anàlisi de la globalització i teories sobre el desenvolupament.
2. Tema 2. Paper i evolució de la cooperació internacional i els seus instruments en el context actual
3. Tema 3. L'educació per al desenvolupament i l'Agenda 2030.
4. Tema 4. Els actors de la cooperació I: les administracions i organismes multilaterals.
5. Tema 5. Els actors de la cooperació II: les ONGDs.
6. Tema 6. Elaboració, disseny i avaluació de projectes i programes de cooperació. Perspectiva de gènere i desenvolupament.
7. Tema 7. La cooperació universitària al desenvolupament (CUD) i l'OCDS.

Metodologia docent

Guia docent

Volum de treball

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30h)

Modalitat Nom Descripció Hores Classes teòriques Classes teòriques Classes magistrals per abordar els conceptes bàsics del temari, acompanyats de recursos audiovisuals. 13,5 hores

Classes pràctiques Anàlisi de lectures i casos d'estudi Anàlisi de textos acadèmics, programes i projectes de cooperació i altres recursos que fomentin el debat entre els estudiants, i serveixin per a l'aplicació dels conceptes bàsics de l'assignatura. 13,5 hores

Classes pràctiques Visita recursos OCDS, CD2 Visita a l'Oficina de Cooperació de la UIB i al CD2, per tal de conèixer els recursos disponibles per a la comunitat universitària en matèria de cooperació. 3 hores

Activitats de treball no presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Estudi i treball autònom i individual o en grups

Estudi Estudi i treball individual o en grups dels continguts desenvolupats a l'assignatura. 25 hores

Treball d'avaluació final Elaboració del treball d'avaluació de l'assignatura

Elaboració individual o en grups del treball final d'avaluació de l'assignatura. 20 hores

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes teòriques	Grup gran (G)	Classes magistrals per abordar els conceptes bàsics del temari, acompanyats de recursos audiovisuals	14
Classes pràctiques	Anàlisi de lectures i casos d'estudi	Grup gran (G)	Anàlisi de textos acadèmics, programes i projectes de cooperació i altres recursos que fomentin el debat entre els estudiants, i serveixin per a l'aplicació dels conceptes bàsics de l'assignatura.	13
Classes pràctiques	visita a recursos	Grup gran (G)	Visita a l'Oficina de Cooperació de la UIB i al CD2, per tal de conèixer els recursos disponibles per a la comunitat universitària en matèria de cooperació.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Elaboració del treball d'avaluació de l'assignatura	Elaboració individual o en grups del treball final d'avaluació de l'assignatura	20

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Estudi	Estudi i treball individual o en grups dels continguts desenvolupats a l'assignatura	25

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Per tal d'aprovar el curs, s'avaluaran els següents elements:

- * Participació a les classes teòriques Assistència i participació en almenys el 80% de les classes presencials. 15% de la nota
- * Participació a les classes pràctiques 15% de la nota
- * Treball d'avaluació final 70%

El treball d'avaluació final, que es podrà elaborar individualment o en grup, consistirà en una activitat que permeti desenvolupar i aplicar els coneixements teòrics de l'assignatura, com ara l'elaboració o avaluació d'un projecte de cooperació o l'elaboració d'un assaig o estudi de cas sobre una qüestió concreta del curs.

El contingut i termes de l'elaboració (individual o en grup) del treball final serà acordat amb el professor mitjançant tutoria.

Per als alumnes que no aprovin el curs, a la convocatòria de juliol només es podrà recuperar un 70% de la nota, amb l'entrega del treball d'avaluació final.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Classes magistrals per abordar els conceptes bàsics del temari, acompanyats de recursos audiovisuals
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	7%

Guia docent

Anàlisi de lectures i casos d'estudi

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Anàlisi de textos acadèmics, programes i projectes de cooperació i altres recursos que fomentin el debat entre els estudiants, i serveixin per a l'aplicació dels conceptes bàsics de l'assignatura.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	8%

visita a recursos

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Visita a l'Oficina de Cooperació de la UIB i al CD2, per tal de conèixer els recursos disponibles per a la comunitat universitària en matèria de cooperació.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	15%

Elaboració del treball d'avaluació de l'assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Elaboració individual o en grups del treball final d'avaluació de l'assignatura
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	70% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Bibliografia bàsica
AECID (2018): V Plan Director de la Cooperación Española 2018-2021. Madrid: Agencia Española de Cooperación al Desarrollo (AECID).
ARGIBAY, M. I altres (2009): «La educación para la ciudadanía desde la perspectiva de la educación para el desarrollo», a Educación para la ciudadanía global. Debates y desafíos. Bilbao: Hegoa.
ESCOBAR, A. (2014): «La problematización de la pobreza: la fábula de los tres mundos y el desarrollo», a La invención del Desarrollo. Colombia: Universidad del Cauca (UC).
ERRO, J. (2002): «Tras los vínculos entre comunicación y desarrollo», a Comunicación, desarrollo y ONGs. Bilbao: Hegoa.
GLENNIE, J. (2017): «Los ODS son cosa de todos», en Acercar los Objetivos de Desarrollo Sostenible a la ciudadanía. Barcelona: CIDOB.
Govern de les Illes Balears (2008): Pla Director de la Cooperació de les Illes Balears 2008-2011. Palma: Direcció General de Cooperació.
Govern de les Illes Balears (2016): Pla Director de la Cooperació de les Illes Balears 2016-2019. Palma: Direcció General de Cooperació.

Guia docent

Instituto Universitario de Cooperación al Desarrollo (2003): L'enfocament del marc lògic. Manual per a la planificació de projectes mitjançant objectius.

Palma: Govern de les Illes Balears. Instituto Universitario de Cooperación al Desarrollo (2003): L'avaluació de projectes d'ajuda al desenvolupament.

Manual per a avaluadors i gestors. Palma: Govern de les Illes Balears. SOLER, E. i WOERTZ, E. (2017): «El mundo en 2017: diez temas que marcarán la agenda internacional», a Notes internacionals CIDOB.

UNESCOEtxea (2017): Transformar nuestro mundo, ¿realidad o ficción? Reflexiones sobre la Agenda 2030 de Desarrollo Sostenible. Bilbao: Centre Unesco d'Euskadi.

UNIFEM (2010): Justicia de Género: Clave para alcanzar los Objetivos de Desarrollo del Milenio. <http://www.unifem.org/progress/pdfs/MDGBrief-Esp.pdf> (13/1/2011).

VVAA (2013). ¿A dónde va la cooperación internacional?. Monogràfic Revista Pueblos núm. 59, nov. 2013.

Bibliografia complementària

Bibliografia complementària

Govern de les Illes Balears (2011): Estratègia d'Educació per al Desenvolupament de les Illes Balears (2011-2015). Palma: Conselleria d'Afers Socials.

SUBIRATS, J. (2007): «Un altre món és possible? Els reptes de la democràcia representativa», a Seminari internacional de la democràcia participativa. Actors polítics i moviments socials. Barcelona: Diputació de Barcelona.

SOUSA SANTOS, B. (2011) «Introducción: las Epistemologías del Sur», en CIDOB (VVAA): Formas-Otras: Saber, nombrar, narrar, hacer. Barcelona: CIDOB.

Altres recursos

Altres recursos

Oficina de Cooperació al Desenvolupament de la UIB (OCDS): <https://cooperacio.uib.cat/>

OMAL (Observatorio de las multinacionales en América Latina) <http://omal.info>

HEGOA- Institut d'estudis sobre Desenvolupament i Cooperació Internacional (UPV) <http://www.hegoa.ehu.es> InterPress Service (Agència de notícies global) <http://www.ipsnoticias.net/noticias/tematicas/desarrollo-y-ayuda/pobreza-y-metas-del-milenio/> (té una secció sobre pobresa i ODS)

Coordinadora estatal de ONGs: <https://coordinadoraongd.org/>

